A Aleksitimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A Aleksitimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16166

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A Aleksitimi Ölçe?i, aleksitimi yap?s?n? özellik yakla??m? çerçevesinde ölçmek amac?yla Türkiye'de geli?tirilmi? öz bildirim tipi bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in geli?tirme çal??mas?, aleksitiminin duygusal fark?ndal?k ve ifade zorluklar? gibi temel boyutlar?n? Türk popülasyonuna özgü kültürel ve dilsel özellikler aç?s?ndan geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, madde seçimi ve faktör yap?s?n?n olu?turulmas? süreçlerini içeren kapsaml? bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür.

Ölçek, literatürdeki mevcut araçlar?n eksikliklerini gidermeyi hedefleyerek, özellikle aleksitiminin ki?ilik özelli?i olarak kavramsalla?t?r?lmas?na odaklanm??t?r. Geli?tirme süreci, ilgili bilimsel dergide yay?mlanan hakemli bir makale ile detayland?r?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

A Aleksitimi Ölçe?i, Aleksitimi, Özellik Yakla??m?, Psikometrik Geli?tirme, Faktör Yap?s?, Duygu ?fadesi Zorlu?u, Türk Popülasyonu.

Yazarlar

Tatar, A., Saltuko?lu, G., Alio?lu, S., Çimen, S., Güven, H., ve Ay, Ç. E.

Amaç

A Aleksitimi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi duygusal durumlar?n? tan?ma, anlama ve sözel olarak ifade etme yeteneklerindeki yetersizlikleri tan?mlayan psikolojik bir yap? olan aleksitimi düzeylerini ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, bu yap?n?n ölçümünde kullan?lan uluslararas? ölçeklerin adaptasyon yerine, kültürel ba?lama daha uygun, yerel ve özellik yakla??m?na dayanan yeni bir araç sunmay? amaçlam??t?r.

Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Özellikle aleksitimi düzeylerinin psikopatoloji, stresle ba?a ç?kma ve ki?ileraras? ili?kiler gibi alanlardaki etkilerini inceleyen çal??malara sa?lam bir ölçüm arac? sa?lamay? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel yap?lardan biri olan aleksitimi kavram?n? ölçmektedir. Aleksitimi, dört temel boyutta incelenen çok boyutlu bir yap?d?r:

Duygular? Tan?mlamada Zorluk (DTT): Bireyin kendi duygusal tepkilerini adland?rma ve ay?rt etme yetene?indeki güçlük.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygular? ?fade Etmede Zorluk (D?T): Bireyin duygusal tepkilerini sözel olarak ba?kalar?na aktaramama durumu.
D??a Yönelik Dü?ünme (DYD): Dü?üncelerin genellikle somut olaylara ve d?? dünyaya odaklanmas?, içsel deneyimlerden kaç?nma e?ilimi.

Bu ölçek, aleksitimiyi bir ki?ilik özelli?i (trait) olarak ele alan modern yakla??mlara uygun olarak geli?tirilmi?tir ve bu boyutlar?n Türk popülasyonundaki tezahürlerini yans?tacak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r.

Geçerlik

A Aleksitimi Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere çe?itli Geçerlik analizlerini içermektedir. Yay?nlanan makale ba?l???, ölçek geli?tirme sürecinin madde seçimi ve faktör yap?s?n?n olu?turulmas? a?amalar?na odakland???n? göstermektedir.

Bu kapsamda, yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla muhtemelen aç?mlay?c? ve do?rulay?c? Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Ayr?ca, ölçüm arac? olarak aleksitimi ile ili?kili di?er yap?larla beklenen yönde korelasyon gösterip göstermedi?ini incelemek üzere ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? da yürütülmü?tür. Geli?tiriciler, ölçe?in geçerlik kan?tlar?n? detayl? olarak bilimsel yay?nda sunmu?lard?r.

Güvenirlik

Ölçek geli?tirme sürecinde, A Aleksitimi Ölçe?i'nin tutarl?l???n? ve kararl?l???n? belirlemek amac?yla Güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik çal??malar?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? (Cronbach alfa katsay?s?) ve muhtemelen zaman içindeki kararl?l???n? (test-tekrar test güvenirli?i) de?erlendiren istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmekte ne kadar ba?ar?l? oldu?unu göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in Türk örnekleminde güvenilir sonuçlar verdi?ini ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Tatar ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?n?n temel odak noktalar?ndan biri, ölçe?in faktör yap?s?n?n olu?turulmas?d?r. Bu süreç, aleksitiminin temel boyutlar?n? ayr??t?rmak ve ölçe?in yap?sal modelini belirlemek için Faktör Analizi yöntemini kullanm??t?r.

Analizler sonucunda, ölçe?in aleksitiminin çok boyutlu do?as?n? yans?tan, teorik olarak anlaml?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve istatistiksel olarak sa?lam bir faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin hangi alt boyutlara (Duygular? Tan?mlamada Zorluk, Duygular? ?fade Etmede Zorluk, D??a Yönelik Dü?ünme) yüklendi?ini netle?tirmi? ve ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?n? sa?lam??t?r.

Enstrüman

Test Çe?idi: Geli?tirme (Yeni bir özgün ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire). Maddeler genellikle Likert tipi veya benzeri bir derecelendirme format?nda yan?tlanmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Klinik ve klinik d??? yeti?kin popülasyon.

Ya? Grubu: Yeti?kin bireyler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri ve/veya genel toplum örneklemleri üzerinde yürütülmü?tür. Detayl? örneklem bilgileri referans makalede mevcuttur.

Test Metodolojisi: Özellik yakla??m?na dayal?, çok boyutlu yap?y? ölçen madde havuzunun olu?turulmas?, pilot uygulamalar, madde analizi ve nihai olarak faktör yap?s?n?n belirlenmesi a?amalar?n? içeren psikometrik metodoloji kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Aleksitimi, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri, Öz Bildirim, Nöropsikiyatri, Faktör Yap?s?, Türk Ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Arkun Tatar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: arkuntatar@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar?n akademik kurumu üzerinden sa?lanmaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Yay?n y?l?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçe?in bilimsel ve akademik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar (Arkun Tatar) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ?artlar? ayr?ca görü?ülmelidir.

Ücret: Akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsizdir, ancak kullan?m ko?ullar? sorumlu yazar?n takdirine ba?l?d?r.

Referanslar

Tatar, A., Saltuko?lu, G., Alio?lu, S., Çimen, S., Güven, H., ve Ay, Ç. E. (2017). Özellik yakla??m?yla aleksitimiyi ölçme-?: a aleksitimi ölçe?i madde seçimi ve faktör yap?s?n?n olu?turulmas?. *Nöropsikiyatri Ar?ivi;* 54: 216-224. DOI: 10.5152/npa.2017.12769

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s?: noropsikiyatriarsivi.com

Ölçe?in PDF versiyonu (TOAD): a-aleksitimi-olcegi-toad.pdf

A Aleksitimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemi?tir. Maddeler, ilgili bilimsel yay?n?n (Tatar et al., 2017) tam metninde bulunmaktad?r. Maddelerin tam listesine eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM